

Voorjaarsvergadering NTG

10 april 2026

Trippenhuis KNAW

Amsterdam

Voorjaarsvergadering van het Nederlandsch Tandheelkundig Genootschap

Datum : vrijdag 10 april 2026
Thema : Genderverschillen in de (mond)zorg
Moderator : Dr. Denise Duijster
Locatie : Tinbergenzaal, Het Trippenhuis - Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW), Kloveniersburgwal 27, 1011 JV Amsterdam

Aanvang : 10.00 uur, ontvangst vanaf 9.30 uur

AGENDA VOOR DE 313de HUISHOUDELIJKE LEDENVERGADERING

1. Opening
2. Ingekomen stukken en mededelingen
3. Notulen van de 312de ledenvergadering (bijlage I)
4. Voorstellen aanwezige nieuwe leden
5. Voordracht nieuwe leden(bijlage II)
6. Jaarverslag van het secretariaat over 2025 (bijlage III)
7. Financieel verslag van de penningmeester over 2025 (bijlage IV)
8. Verslag verificatiecommissie, décharge van het bestuur, benoeming nieuwe Verificatiecommissie
9. Aankondiging najaarsvergadering 9 oktober 2026
10. Bekendmaking stemming nieuwe leden
12. Bestuurssamenstelling
12. Rondvraag
13. Sluiting

Programma Wetenschappelijke dag

- 09.30 - 10:00 Ontvangst met koffie en thee
10.00 - 10.45 Huishoudelijke vergadering
10.45 - 11.00 Korte pauze met koffie en thee
11.00 - 11.15 Opening door de moderator, dr. Denise Duijster
11.15 - 12.00 Lezing 1. dr. Petra Verdonk
Genderbias in de gezondheidszorg
12.00 - 12.45 Lezing 2. prof. dr. Mienke te Hennepe
Ongezien & ongelijk: een historisch perspectief op genderbias in de medische wetenschap
12.45 - 13.45 Lunch
13.45 - 14.15 Lezing 3. dr. Denise Duijster
Genderverschillen in mondgezondheid, mondgezondheidsgedrag en mondzorg in de bevolking
14.15 - 15.00 Lezing 4. Joost den Boer
Genderverschillen in de beroepsuitoefening van tandartsen
15.00 - 15.30 Theepauze
15.30 - 16.15 Lezing 5. Maleene de Ridder
(Vrouwelijk) leiderschap in relatie tot de beroepsuitoefening in de zorg
16.15 - 16.30 Afsluiting door de moderator, dr. Denise Duijster
16.30 Afsluiting en borrel

Foto moderator

Inleiding moderator

Als moderator van dit NTG-symposium verheug ik me erop om samen met u te verkennen hoe gender beïnvloedt hoe we naar gezondheid, ziekte en mondzorg kijken. Gender bepaalt al eeuwen welke lichamen als norm worden gezien, welke klachten serieus worden genomen en welke vragen we in onderzoek stellen. Het stuurt hoe we zorg organiseren, welke signalen we herkennen in de praktijk en zelfs wat we verstaan onder kwaliteit. In de gezondheidszorg krijgt dit thema gelukkig steeds meer aandacht, maar binnen de mondzorg is over genderbias nog verrassend weinig geschreven. Daarom willen we vandaag kijken naar wat we wél weten, en wat nog te weinig is belicht.

We starten vanuit het bredere perspectief van de gezondheidszorg, waarin we leren hoe genderbias diep is verankerd in de medische wetenschap: jarenlang was het mannelijke lichaam de standaard, met gevolgen voor diagnose, behandeling en kennisvorming. Deze historische vertekeningen werken door tot in de praktijk van nu.

Vanuit dat kader zoomen we in op de mondzorg: op verschillen in mondgezondheid, gedrag en zorggebruik tussen mannen en vrouwen. En op hoe genderverschillen ook zichtbaar zijn in de beroepsuitoefening, zoals in werkstijlen, voorkeuren, en professionele rollen. Wat betekent het om zorg écht passend te maken voor iedereen wanneer we deze genderverschillen onder ogen zien?

Tot slot richten we de blik naar leiderschap in de zorg. Want wie richting geeft, bepaalt uiteindelijk ook welke normen standhouden en welke ruimte ontstaat voor verandering. Door geschiedenis, wetenschap, mondzorg en leiderschap met elkaar te verbinden, willen we vandaag niet alleen beschrijven welke genderverschillen er zijn, maar vooral welke kansen dit biedt om onze zorg gelijkwaardiger en toekomstbestendig te maken.

Curriculum Vitae spreker 1 (en foto)

Dr. Petra Verdonk

Petra Verdonk, MA, PhD is psycholoog, wonend in Noord-Brabant. Ze werkte lang in de wetenschap (geneeskunde) op de thema's gender en diversiteit in gezondheid en zorg (bijvoorbeeld het [Mobiele Brigades](#) project, [Gezond Zorgen](#) en [Overgang en Werk](#)). Namens de Nederlandse Vereniging Gender & Gezondheid (NVG&G) publiceerde ze een kleurboek voor onderzoekers [Coloring Connections: Researching Gender, Intersectionality and Health in the Climate Crisis](#) (ZonMw). In 2024 richtte ze [Beyond Boundary](#) op voor advies, onderzoek en training o.g.v. van intersectionaliteit en gezondheid in de klimaatcrisis. Ze is projectleider van het NNIZ-project Inclusiviteit in de Langdurige Zorg (VWS 2025-2027).

Samenvatting lezing spreker 1

Titel: Genderbias in de gezondheidszorg

Mannen, met name wit, jong, en heteroseksueel, zijn nog altijd de norm in de gezondheidszorg. Maar onderzoek wijst eigenlijk al decennia uit dat gezondheidsverschillen bestaan rond de 'bikinilijn' én bij aandoeningen die mannen en vrouwen, zoals bij hart- en vaatziekten of bij mentale gezondheid, en medicatie kan bij mannen en vrouwen anders werken. Kennis is nog altijd vooral op onderzoek bij mannen gebaseerd, maar deze kennis over de gezondheid van mannen vertaalt zich wel naar de praktijk van de zorg voor iedereen. Hoewel tegenwoordig automatische uitsluiting van vrouwen in onderzoek als problematisch wordt gezien, is het includeren van vrouwen en (andere) niet-gerepresenteerde groepen nog niet de nieuwe standaard. Ook kennen de levens van mannen en vrouwen veelal andere patronen, kunnen mensen niet in twee eenvoudige categorieën man of vrouw worden ingedeeld maar is het ingewikkelder, en worden oude fouten en stereotype patronen ook in onderzoek steeds opnieuw herhaald. Het aanpakken van genderbias in onderzoek en praktijk is weerbarstig. Vrouwenorganisaties zoals Stichting Vrouwenhart, Voices for Women, de PMDD stichting, of stichting Vuurvrouw zetten 'hun' thema's steeds meer, en met succes, op de politieke, maatschappelijke, en onderzoeksagenda's. Ook onderzoekers organiseren zich steeds meer, en inmiddels wordt er gewerkt aan transdisciplinaire samenwerking, voor gendersensitiviteit in onderzoek, richtlijnen, zorgonderwijs, en de praktijk van de zorg.

Curriculum Vitae spreker 2 (en foto)

Prof. dr. Mienieke te Hennepe

Mienieke te Hennepe is conservator van de medische collecties bij Rijksmuseum Boerhaave. Sinds 1 november 2025 is zij benoemd als bijzonder hoogleraar Medische Geschiedenis aan het Leids Universitair Medisch Centrum. Mienieke is hoofdconservator van de tentoonstelling 'Ongezien' (maart 2025-maart 2026), die genderbias in de geneeskunde onderzoekt vanuit zowel historische als hedendaagse perspectieven. Ze hecht waarde aan de wisselwerking tussen de academische wereld, patiëntenperspectieven en het museum. Vanuit haar museale- en onderwijservaring positioneert zij het museum en zijn collectie als een vitaal publiek platform voor dialoog en reflectie over de gezondheidszorg in de samenleving.

Foto: Fred Ernst

Samenvatting lezing spreker 2

Titel: Ongezien & ongelijk: een historisch perspectief op genderbias in de medische wetenschap

Eeuwenlang lag de nadruk bij medisch onderzoek en behandeling op de man. Kennis over verschillen tussen mannen en vrouwen ontbrak, waardoor vrouwen en mensen met verschillende genderidentiteiten vaak onbegrepen bleven. In deze lezing neemt Mienieke te Hennepe je mee in de historische verhalen achter deze ongelijkheid. Hoe werd het mannelijk lichaam de norm in de geneeskunde? Welke stereotypen speelden een rol? Indringende historische en hedendaagse voorbeelden van de invloed van anatomische afbeeldingen tot behandeling van de 'nerveuze vrouw' werpen nieuw licht op de diepgewortelde achtergrond van deze 'genderbias'.

Curriculum Vitae spreker 3 (en foto)

Dr. Denise Duijster

Dr. Denise Duijster is universitair hoofddocent bij de sectie Maatschappij en Mondgezondheid van het Academisch Centrum Tandheelkunde Amsterdam (ACTA). Na haar bachelor Tandheelkunde heeft ze de masteropleiding Dental Public Health afgerond aan het University College London. In 2015 is ze gepromoveerd aan de Universiteit van Amsterdam op de rol van het gezin in de preventie van cariës bij kinderen. Denise bestudeert de mondgezondheid in de samenleving. Ze doet onderzoek naar sociaaleconomische verschillen in mondziekten, de kwaliteit van mondzorg, gedragsverandering en de preventie van cariës in zowel hoge als lage inkomenslanden. Ze heeft bestuurservaring bij o.a. de Amsterdam Young Academy, de Nederlandse Vereniging voor Kindertandheelkunde en het congresbestuur van de International Association of Pediatric Dentistry.

Samenvatting lezing spreker 3

Titel: Genderverschillen in mondgezondheid, mondgezondheidsgedrag en mondzorg

Vrouwen gaan vaker naar de tandarts dan mannen. Dat kan worden gezien als een succes van preventie en zelfzorg. Maar méér zorg is niet per definitie betere zorg. Vaker contact met een mondzorgverlener kan ook duiden op meer klachten. Of het kan ertoe leiden dat afwijkingen sneller worden gesignaleerd, met een mogelijk risico op overdiagnostiek en overbehandeling.

In deze lezing verkennen we wat bekend is over genderverschillen in mondgezondheid, mondgezondheidsgedrag en mondzorggebruik. Wat betekent een hogere mondzorgconsumptie onder vrouwen, en leidt dit ook tot betere mondgezondheid? En hoe kunnen waargenomen genderverschillen in mondgezondheid worden verklaard door biologische, sociale en zorggerelateerde factoren? Op basis van deze inzichten reflecteren we op wat deze patronen zeggen over de kwaliteit en passendheid van de mondzorg die vrouwen en mannen ontvangen.

Curriculum Vitae spreker 4 (en foto)

Joost den Boer

Drs. Joost den Boer studeerde Sociologie aan de Radboud Universiteit in Nijmegen. Sinds 2002 is hij verbonden aan de KNMT. Als onderzoekscoördinator is hij mede-verantwoordelijk voor de onderzoeken die de KNMT uitvoert ter ondersteuning van het beleid, waaronder de verschillende onderzoeken het project Peilstations. Daarnaast vertegenwoordigt hij de KNMT in verschillende commissies en werkgroepen over thema's op het snijvlak van beleid en onderzoek. Ook is hij als gastonderzoeker verbonden aan de sectie Maatschappij en Mondgezondheid van ACTA. Op 19 juni aanstaande verdedigt hij zijn proefschrift getiteld 'Collaboration within Dutch Oral Healthcare Practices: Organisation and Roles in Daily Practice' aan de Universiteit van Amsterdam.

Samenvatting lezing spreker 4

Titel: Genderverschillen in de beroepsuitoefening van tandartsen

De feminisering van de beroepsgroep van tandartsen is niet nieuw. In april 1993 verscheen het interne NMT-rapport 'Arbeidsomstandigheden en wijze van beroepsuitoefening van vrouwelijke tandartsen'. Aanleiding was de constatering dat steeds meer vrouwen voor het beroep van tandarts kozen, terwijl dat binnen de NMT onvoldoende inzicht bestond in de mogelijke gevolgen van deze ontwikkeling.

Op basis van trends in voorgaande jaren bevatte het rapport een voorspelling van de verdere feminisering van de beroepsgroep, evenals een inschatting van mogelijke genderverschillen in de beroepsuitoefening. Deze inschatting was gebaseerd op de toen beschikbare literatuur over feminisering binnen zorgberoepen en op gegevens over de samenstelling van de beroepsgroep en de studentpopulatie.

Het rapport concludeerde dat het aandeel vrouwelijke tandartsen in Nederland verder zou toenemen en stelde dat "vrouwelijke tandartsen in Nederland in het algemeen zeer zelfstandig zijn en dat zij even goed als hun mannelijke collega's in staat zijn een praktijk draaiende te houden". Tegelijkertijd werden verschillen in voorkeuren gesignaleerd. Zo werd gewezen op "gender-specifieke problemen", mede samenhangend met sociaal-culturele factoren en de combinatie van werk en gezin. Deze hadden volgens het rapport invloed op de voorkeuren ten

aanzien van de omvang van de werkweek, de rol als tandarts en/of praktijkhouder en de inrichting van de zorgverlening.

In deze presentatie blikken we terug op de voorspellingen uit 1993. Heeft de feminisering van de beroepsgroep zich ontwikkeld zoals destijds werd verwacht? Ging deze ontwikkeling sneller of juist langzamer? En hoe hebben de voorkeuren ten aanzien van werktijd en type werkzaamheid zich ontwikkeld? Ook staan we stil bij de vraag of deze verschillen gevolgen gehad voor de mondzorg in Nederland?

Tot slot richten we ons op het heden en de toekomst. Wat weten we inmiddels over genderverschillen onder tandartsen en andere (mond)zorgverleners, en welke verwachtingen bestaan er nu voor de ontwikkeling van de vrouw-man-verhouding binnen de beroepsgroep?

Curriculum Vitae spreker 5 (en foto)

Maleene de Ridder

Maleene de Ridder heeft een achtergrond op gebied van gezondheidswetenschappen en bestuurskunde (VU), heeft als onderzoeker/adviseur bij TNO gewerkt en is bij het Hudson Institute for Coaching (VS) opgeleid op het gebied leiderschapsontwikkeling en coaching. Vanuit haar eigen praktijk begeleidt zij als zelfstandig adviseur en coach medische professionals, vakgroepen en besturen op gebied van leiderschapsontwikkeling en bij vragen over (persoonlijke) effectiviteit, samenwerken en communicatie. Maleene heeft bijzondere belangstelling voor het thema 'vrouw en leiderschap' en in 2013 verscheen haar boek *Ambitie met een grote M – voluit leven als medicus, moeder en mijzelf*. Zij is sinds 2017 programmaleider van de leergang Strategisch Leiderschap voor Vrouwelijke Artsen die vanaf 2005 tweemaal per jaar wordt georganiseerd en ruim 20 jaar later nog steeds op grote belangstelling rekenen.

Samenvatting lezing spreker 5

Voorlopige titel: (Vrouwelijk) leiderschap in relatie tot de beroepsuitoefening in de zorg

Samenvatting: volgt.

